

[Úvodní Stránka](#) > ... > [Rodinné Věci a Dědictví](#) > [Rozvod A rozluka](#) > [Czechia](#)

Rozvod a rozluka

Obsah zajišťuje

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

1 Jaké jsou podmínky pro dosažení rozvodu?

Oblast rodinného práva prošla rozsáhlou novelizací a od 1. 1. 2026 platí nová pravidla. Novela např. ruší povinnost soudu zjišťovat příčiny rozvratu manželství (až na výjimky – srov. níže).

Podmínky pro dosažení rozvodu upravuje § 755 – 757 [zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník](#) v závislosti na tom, zda návrh na rozvod manželství podal pouze jeden z manželů, nebo zda se k návrhu připojil i druhý z manželů, resp. se jednalo o společný návrh (tzv. smluvený rozvod manželství).

Manželství může být rozvedeno, je-li soužití manželů hluboce, trvale a nenapravitelně rozvráceno a nelze očekávat jeho obnovení (§ 755 odst. 1). Přesto, že je soužití manželů rozvráceno, nemůže být manželství rozvedeno, byl-li by rozvod v rozporu:

- a) se zájmem nezletilého dítěte manželů, které nenabylo plné svéprávnosti, který je dán zvláštními důvody, přičemž zájem dítěte na trvání manželství soud zjistí, je-li to potřebné, i dotazem u opatrovníka jmenovaného soudem pro řízení o úpravu poměrů k dítěti pro dobu po rozvodu, nebo
- b) se zájmem manžela, který se na rozvratu porušením manželských povinností převážně nepodílel a kterému by byla rozvodem způsobena zvláště závažná újma s tím, že mimořádné okolnosti svědčí ve prospěch zachování manželství, ledaže manželé spolu již nežijí alespoň po dobu tří let (§ 755 odst. 2).

Mají-li manželé nezletilé dítě, které není plně svéprávné, soud manželství nerozvede, dokud nerozhodne o poměrech dítěte v době po rozvodu manželů (§ 755 odst. 3).

Soud, který rozhoduje o rozvodu manželství, zjišťuje existenci rozvratu manželství. Příčiny rozvratu zjišťuje, jen je-li manželem, který návrh na rozvod nepodal, tvrzeno, že je dán důvod pro zamítnutí návrhu podle § 755 odst. 2 písm. b).

Smluvený rozvod manželství

Připojí-li se manžel k návrhu na rozvod manželství, který podá druhý z manželů, nebo podají-li manželé návrh společný a je-li zjištěno shodné tvrzení manželů o rozvratu manželství a o záměru dosáhnout rozvodu, platí, že jsou podmínky podle § 755 odst. 1 splněny, pokud:

- a) ke dni zahájení řízení o rozvod trvalo manželství nejméně jeden rok,
- b) manželé, kteří jsou rodiči nezletilého dítěte, které nenabylo plné svéprávnosti, se dohodli na úpravě poměrů tohoto dítěte pro dobu po rozvodu a soud jejich dohodu schválil,
- c) manželé se dohodli na úpravě svých majetkových poměrů, svého bydlení, a popřípadě výživného pro dobu po tomto rozvodu.

Tyto dohody vyžadují písemnou formu a podpisy musí být úředně ověřeny.

2 Jaké jsou důvody k rozvodu?

Důvodem k rozvodu je hluboký, trvalý a nenapravitelný rozvrat manželství, kdy nelze očekávat obnovení soužití manželů.

3 Jaké jsou právní důsledky rozvodu s ohledem na:

3.1 osobní vztahy mezi manželi (například užívání příjmení)

Manžel, který přijal příjmení druhého manžela, může do šesti měsíců po nabytí právní moci rozhodnutí o rozvodu oznámit matričnímu úřadu, že přijímá opět své dřívější příjmení, popřípadě že upouští od užívání společného příjmení vedle příjmení dřívějšího.

3.2 rozdělení jmění manželů

Rozvodem zaniká společné jmění manželů.

Je-li společné jmění zrušeno nebo zanikne-li, anebo je-li zúžen jeho stávající rozsah, provede se likvidace dosud společných povinností a práv jejich vypořádáním. Dohoda o vypořádání vyžaduje písemnou formu, pokud byla uzavřena za trvání manželství nebo pokud je předmětem vypořádání věc, u které vyžaduje písemnou formu i smlouva o převodu vlastnického práva. Pokud se manželé o vypořádání společného jmění nedohodnou, provede vypořádání společného jmění na návrh jednoho z manželů soud. Soud vychází při vypořádání společného jmění z předpokladu, že podíly obou manželů na majetku patřícím do jejich společného jmění jsou stejné. Každý z manželů je oprávněn požadovat, aby mu bylo uhrazeno, co ze svého vynaložil na společný majetek, a je povinen nahradit, co bylo ze společného majetku vynaloženo na jeho výhradní majetek. Při vypořádání se přihlídnou především k potřebám nezaopatřených dětí, k tomu, jak se každý z manželů staral o rodinu (zejména jak pečoval o děti a o rodinnou domácnost), dále k tomu, jak se zasloužil o nabytí a udržení majetkových hodnot náležejících do společného jmění, a také k tomu, že se jeden z manželů dopustil vůči druhému domácího násilí nebo činu povahy úmyslného trestného činu, zejména k jeho povaze, závažnosti, době trvání a okolnostem spáchání. Nedošlo-li do tří let od zániku společného jmění manželů k jeho vypořádání dohodou nebo nebyl-li do tří let od jeho zániku podán návrh na jeho vypořádání rozhodnutím soudu, platí ohledně hmotných movitých věcí, že jsou ve vlastnictví toho z nich, který pro potřebu svou, své rodiny nebo rodinné domácnosti výlučně jako vlastník užívá. O ostatních hmotných movitých věcech a o nemovitých věcech platí, že jsou v podílovém spoluvlastnictví a že podíly obou spoluvlastníků jsou stejné; totéž platí i o ostatních majetkových právech, pohledávkách a dlužích.

3.3 nezletilé děti manželů

Před rozhodnutím, kterým se rozvádí manželství rodičů nezletilého dítěte, které není plně svéprávné, upraví soud poměry dítěte (péči a výživu) pro dobu po rozvodu.

3.4 vyživovací povinnosti vůči druhému z manželů?

Rozvedený manžel má vyživovací povinnost vůči druhému rozvedenému manželovi, který není schopen sám se živit a tato jeho neschopnost má svůj původ v manželství nebo v souvislosti s ním. Zohledňuje se zejména věk, zdravotní stav v době rozvodu, skončení péče o společné dítě. Pokud se manželé nedohodnou, rozhodne soud o výživném na návrh některého z nich. Toto výživné může být vyplaceno jednorázově poskytnutím tzv. odbytného, nebo ve splátkách.

Nedohodnou-li se manželé nebo rozvedení manželé o výživném, může soud přiznat výživné na návrh manželovi, který rozvrat manželství převážně nezapříčinil a kterému byla rozvodem způsobena závažná újma, ale nejdéle na dobu tří let od rozvodu.

Právo na výživné zanikne, jestliže oprávněný rozvedený manžel uzavře nové manželství, nebo vstoupí-li do partnerství.

4 Co se v praxi rozumí právním pojmem „rozluka“?

Institut soudní rozluky v České republice neexistuje.

5 Jaké jsou podmínky rozluky?

Viz otázka 4.

6 Jaké jsou právní důsledky rozluky?

Viz otázka 4.

7 Co se v praxi rozumí pojmem „prohlášení manželství za neplatné“?

Soud vysloví neplatnost manželství i bez návrhu, pokud bylo manželství uzavřeno se ženatým mužem nebo vdanou ženou, s osobou, která již dříve vstoupila do partnerství nebo do registrovaného partnerství nebo jiného obdobného svazku uzavřeného v zahraničí, pokud takové manželství, partnerství nebo jiný obdobný svazek trvá; nebo mezi předkem a potomkem, mezi sourozenci nebo mezi osobami, jejichž příbuzenství vzniklo osvojením.

Soud vysloví neplatnost manželství na návrh jednoho z manželů, jehož projev vůle o vstupu do manželství byl učiněn pod nátlakem spočívajícím v užití násilí nebo vyhrožování násilím nebo jehož projev vůle o vstupu do manželství byl učiněn jen v důsledku omylu o totožnosti snoubence nebo o povaze sňatečného právního jednání. Návrh lze podat nejpozději do jednoho roku ode dne, kdy tak manžel mohl vzhledem k okolnostem nejdříve učinit, popřípadě kdy se dozvěděl o pravém stavu věcí.

Došlo-li k uzavření manželství, přestože tomu bránila zákonná překážka, soud vysloví neplatnost manželství na návrh každého, kdo na tom má právní zájem (např. nezletilost, nesvéprávnost, neplatí to v případě překážky omezené svéprávnosti).

Manželství nevznikne, pokud alespoň u jedné z osob, které hodlaly uzavřít manželství, nebyly v projevu vůle o vstupu do manželství nebo ve sňatečném obřadu nebo v souvislosti s ním splněny takové náležitosti, na jejichž splnění je nutno bezvýhradně trvat.

8 Jaké jsou podmínky pro prohlášení manželství za neplatné?

Viz otázka 7.

9 Jaké jsou právní důsledky prohlášení manželství za neplatné?

Manželství prohlášené soudem za neplatné se považuje za neuzavřené od samého počátku (*ex tunc*). Do doby, než soud manželství prohlásí za neplatné, se však na ně pohlíží jako na platné. O právech a povinnostech manželů ke společnému dítěti a o jejich majetkových povinnostech a právech po prohlášení manželství za neplatné platí stejná ustanovení jako v případě rozvodu. Rozhodnutí o neplatnosti manželství znamená, že prohlášení údajných manželů o příjmení se také stává absolutně neplatným. Oba manželé se následně vrátí ke svým původním příjmením a nemají právo si své příjmení zvolit. Příjmení dětí se po vyslovení neplatnosti manželství nemění. Předpoklad otcovství manžela matky se zachovává, a to i po vyslovení neplatnosti manželství.

10 Existují alternativní mimosoudní prostředky umožňující řešit otázky týkající se rozvodu bez nutnosti obracet se na soud?

Existují poradenské služby v oblasti rodinných, manželských a mezilidských vztahů. Další možností je mediace. Bližší informace lze najít na webových stránkách [Asociace mediátorů ČR](#) a [Asociace manželských a rodinných poradců ČR](#). Nicméně k zániku manželství rozvodem může dojít jen na základě pravomocného rozsudku soudu.

11 Kam mám podat svůj návrh na rozvod/rozluky osob/prohlášení manželství za neplatné? Jaké náležitosti musí být splněny a jaké dokumenty by měly být přiloženy k žádosti?

Návrh na zahájení řízení o rozvod manželství a návrh na zahájení řízení o neplatnosti manželství se podává k okresnímu soudu, v jehož obvodu mají nebo měli manželé poslední společné bydliště v České republice, pokud alespoň jeden z manželů v obvodu tohoto soudu bydlí. Pokud takový soud není, je příslušný obecný soud manžela, který nepodal návrh na zahájení řízení, a pokud není ani takový soud, je příslušný obecný soud manžela, který podal návrh na zahájení řízení. Obecným soudem fyzické osoby je okresní soud, v jehož obvodu má osoba bydliště, a pokud nemá bydliště, v jehož obvodu se zdržuje. Bydlištěm se rozumí místo, kde osoba bydlí v úmyslu zdržovat se zde trvale (takových míst může být i několik, pak jsou obecným soudem všechny tyto soudy). Mají-li manželé společné nezletilé dítě, je pro řízení příslušný obecný soud nezletilého dítěte, jímž se rozumí soud, v jehož obvodu má nezletilý na základě dohody rodičů nebo rozhodnutí soudu, popř. jiných rozhodujících skutečností, své bydliště. Není-li v tomto případě příslušný soud znám, je příslušný soud, v jehož obvodu se nezletilý zdržuje. Jakmile to bude možné, měla by být věc postoupena příslušnému soudu. Více viz [informace o soudní příslušnosti](#).

Návrh musí být učiněn písemně, musí z něho být patrné, kterému soudu je určen, kdo jej činí, nezbytné je přesné označení stran (jméno, příjmení, datum narození, adresa trvalého bydliště, nebo doručovací adresa), za jakých okolností manželství vzniklo a potvrzení existence rozvratu manželství. Návrh musí být podepsán a datován. Pokud se jedná o návrh, kde se manželé na rozvodu manželství dohodli, musí návrh obsahovat podpisy obou manželů. Skutečnosti tvrzené v návrhu by měly být prokázány důkazy.

12 Je možno získat právní pomoc na pokrytí nákladů spojených s řízením?

Účastníci obecně nemají právo na náhradu nákladů spojených s řízením o rozvod manželství, o neplatnost manželství nebo o určení, zda tu manželství je či není. Soud může přiznat náhradu těchto nákladů nebo jejich části, pokud okolnosti případu nebo poměry účastníků opodstatní přiznání takové náhrady. Na návrh může předseda senátu přiznat účastníkovi zcela nebo zčásti osvobození od soudních poplatků, odůvodňují-li to poměry účastníka a nejde-li o svévolné nebo zřejmě bezúspěšné uplatňování nebo bránění práva. Vyžaduje-li to ochrana zájmů účastníka řízení, může účastník požádat soud také o ustanovení zástupce (advokáta). Soud může ustanovit advokáta také před zahájením řízení, účastník však musí splnit podmínky osvobození od soudních poplatků. Účastník musí soudu prokázat své sociální, příjmové a majetkové poměry.

Za předpokladu, že jsou splněny podmínky stanovené v [zákoně č. 85/1996 Sb., o advokacii](#), je možné požádat také Českou advokátní komoru o poskytnutí právních služeb advokáta bezplatně nebo za sníženou odměnu.

V přeshraničních sporech je možné využít bezplatnou právní pomoc poskytovanou v souladu se směrnicí Rady 2003/8/ES z 27. 1. 2003, která stanoví nezbytné formuláře a požadavky pro přiznání právní pomoci. Směrnicí v ČR provádí [zákon č. 629/2004 Sb., o zajištění právní pomoci v přeshraničních sporech v rámci Evropské unie](#). Více informací naleznete na webových stránkách Ministerstva spravedlnosti ČR zde: https://msp.gov.cz/web/msp/preshranicni-pravni-pomoc-v-eu_

13 Je možné podat proti rozhodnutí o rozvodu manželství/rozluce/prohlášení manželství za neplatné opravný prostředek?

Proti rozhodnutí, kterým se manželství rozvádí nebo se prohlašuje za neplatné, je možné se odvolat do patnácti dnů od doručení písemného vyhotovení rozhodnutí soudu. Odvolání se podává písemně u soudu, jehož rozhodnutí je předmětem odvolání. Bylo-li vydáno opravné usnesení týkající se výroku rozhodnutí, běží tato lhůta znovu od právní moci opravného usnesení. Odvolání je podáno včas také tehdy, jestliže bylo podáno po uplynutí patnáctidenní lhůty proto, že se odvolatel řídil nesprávným poučením soudu o odvolání. Odvolání není přípustné, bylo-li rozhodnuto o rozvodu manželství na základě souhlasu manželů.

14 Co musím udělat pro to, aby rozhodnutí o rozvodu/rozluce/prohlášení manželství za neplatné, které vynesl soud v jiném členském státě, bylo uznáno v tomto členském státě?

Pokud rozhodnutí vydané v jiném členském státě EU (kromě Dánska) spadá do časové působnosti nařízení Rady (ES) č. 2019/1111 ze dne 25. června 2019 o příslušnosti, uznávání a výkonu rozhodnutí ve věcech manželských a ve věcech rodičovské odpovědnosti a o mezinárodních únosech dětí (nařízení Brusel II ter), popř. do časové působnosti dříve účinného nařízení Rady (ES) č. 2201/2003 ze dne 27. listopadu 2003 o příslušnosti a uznávání a výkonu rozhodnutí ve věcech manželských a ve věcech rodičovské zodpovědnosti a o zrušení nařízení (ES) č. 1347/2000 (nařízení Brusel II bis), bude rozhodnutí uznáno bez zvláštního řízení. Matriční úřad k rozhodnutí pouze přihlédne a provede dodatečný záznam do příslušného svazku matriční knihy automaticky po předložení předepsaných listin, tj. pravomocného rozhodnutí soudu jiného členského státu EU, případně jeho ověřené kopie, o rozvodu, rozluce nebo prohlášení manželství za neplatné opatřené úředním překladem do českého jazyka a osvědčení upravené v čl. 36 nařízení Brusel II ter (či čl. 39 nařízení dříve účinného Brusel II bis). Osvědčení vydávají na žádost účastníka řízení soudy, které o rozvodu, rozluce nebo prohlášení manželství za neplatné rozhodly. Od předložení tohoto osvědčení lze upustit, pokud všechny skutečnosti, které by byly jinak v osvědčení, vyplývají ze samotného rozhodnutí, resp. z jiných předložených listin (např. bylo předloženo rozhodnutí s vyznačenou doložkou o právní moci).

Nicméně dotčená osoba může požádat příslušný okresní soud o vydání rozhodnutí o uznání či neuznání, např. je-li zapotřebí postavit najisto, zda tu manželství je, či není (čl. 30 odst. 3 nařízení Brusel II ter). V tomto případě se však jedná pouze o právo, nikoliv povinnost dotčené osoby; pro provedení běžného zápisu do matriky není takové soudní rozhodnutí potřeba.

Pokud bylo rozhodnutí vydáno v jiném členském státě EU před 1. 5. 2004 a je-li alespoň jeden z účastníků řízení státní občan České republiky, uznávají se rozhodnutí v manželských věcech na základě zvláštního rozhodnutí Nejvyššího soudu České republiky. Cizí rozhodnutí, opatřené doložkou o právní moci, případně další požadované listiny (např. oddací list) se předkládají Nejvyššímu soudu České republiky s úředním překladem do českého jazyka a opatřené náležitým vyšším ověřením (superlegalizace, apostila), nestanoví-li mezinárodní smlouva jinak. Bližší informace k tomuto řízení jsou dostupné na [internetových stránkách Nejvyššího soudu ČR](#).

Některé dvoustranné smlouvy o právní pomoci, jimiž je Česká republika vázána (jedná se o smlouvy se Slovenskou republikou, Maďarskem a Polskem), obsahují úpravu uznávání rozhodnutí v nemajetkových věcech vydaných orgány druhé smluvní strany (mezi ně patří i rozhodnutí o rozvodu / rozluce / prohlášení manželství za neplatné), které se v České republice uznávají bez zvláštního řízení, matriční úřad k nim pouze přihlédne. Matriční úřad v těchto případech provede dodatečný záznam do matriční knihy po předložení cizího rozhodnutí opatřené doložkou o právní moci, s úředním překladem do českého jazyka a opatřené náležitým vyšším ověřením (superlegalizace, apostila), nestanoví-li mezinárodní smlouva jinak. Uvedené ovšem platí pouze v případě, že se jedná o rozhodnutí vydané před 1. 5. 2004. Jinak se použije postup podle nařízení Brusel II ter, popř. Brusel II bis - srov. výše.

Česká republika je smluvní stranou [Úmluvy o uznávání rozvodů a zrušení manželského soužití](#) (Haag, 1. 6. 1970). Pokud rozhodnutí splňují podmínky stanovené v této úmluvě, je v České republice zavedena praxe, podle níž není k jejich uznání zapotřebí zvláštního řízení před Nejvyšším soudem České republiky, pokud rozhodnutí nabyla právní moci po 11. 7. 1976, tj. dni, kdy Haagská úmluva vstoupila v platnost pro Českou republiku. Cizí rozhodnutí opatřené doložkou o právní moci se předkládá matričnímu úřadu s úředním překladem do českého jazyka a opatřené náležitým vyšším ověřením (superlegalizace, apostila), nestanoví-li mezinárodní smlouva jinak.

15 Na který soud bych se měl obrátit, pokud chci rozporovat uznání rozhodnutí o rozvodu/rozluce/zrušení manželství vyneslému v jiném členském státě? Jaké řízení se v těchto případech použije?

Rozhodnutí je možné zpochybnit z důvodů uvedených v čl. 38 nařízení Brusel II ter. V takovém případě je možné obrátit se na místně příslušný okresní soud, který je obecným soudem fyzické osoby, proti které návrh směřuje.

Proti automatickému uznání rozhodnutí u matričního úřadu podle dvoustranné smlouvy nebo [Úmluvy o uznávání](#)

[rozvodů a zrušení manželského soužití](#) (Haag, 1. 6. 1970) se lze bránit ve správním řízení s následnou možností obrátit se na příslušný krajský soud v rámci správního soudnictví.

Proti uznání rozhodnutí u Nejvyššího soudu České republiky neexistuje opravný prostředek.

16 Právo, kterého státu se použije na rozvodové řízení mezi manželi, kteří nežijí v tomto členském státu nebo kteří mají rozdílná státní občanství?

V České republice se podle [zákona č. 91/2012 Sb., o mezinárodním právu soukromém](#) zánik manželství rozvodem řídí právním řádem státu, jehož byli manželé občany v době zahájení rozvodového řízení. Pokud jsou manželé občany různých států, řídí se zánik manželství rozvodem právním řádem státu, v němž mají oba manželé obvyklý pobyt, jinak českým právním řádem.

Pokud by se měl rozvod řídit cizím právním řádem, který by zánik manželství rozvodem nedovoloval anebo jen za mimořádně tíživých okolností, a pokud alespoň jeden z manželů je státním občanem České republiky nebo alespoň jeden z manželů má v České republice obvyklý pobyt, použije se český právní řád.

Česká republika se neúčastní nařízení Rady (EU) č. 1259/2010 ze dne 20. prosince 2010, kterým se zavádí posílená spolupráce v oblasti rozhodného práva ve věcech rozvodu a rozluky.

■ Poslední aktualizace: 24/04/2026

Za originální verzi stránky (v jazyce daného členského státu) odpovídá příslušné kontaktní místo Evropské soudní sítě. Překlad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. ESS-O ani Evropská komise neodpovídá ani neručí za informace a data, které tento dokument obsahuje či na které odkazuje. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.